
NOTITS

Til: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og fiskeri J.nr.: 75.Kina.7-1.PEK

CC: Danmarks Eksportråd Bilag: 0
Landbrug & Fødevarer
Fødevareindustrien

Fra: Den Danske Ambassade, Beijing Dato: 1. november 2010

Emne: Kvartalsrapport Kina – III 2010

Kvartalsrapport Kina – III 2010

Kilder: Denne rapport er skrevet på grundlag af samtaler i kvartalets løb med de diverse kinesiske myndigheder, brancheorganisationer, samt en række kinesiske og internationale publikationer fra bl.a. det kinesiske Landbrugsministerium (MOA), FN's Fødevare og Landbrugsorganisation (FAO), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), det amerikanske Landbrugsministerium (USDA) og Fødevareøkonomisk Institut (FOI).

Kinesisk landbrug og de internationale fødevaremarkeder.....	2
De internationale fødevaremarkeder.....	2
Kinas produktion og handel med korn	3
Kinesiske fødevarerpriser	4
Kinas reaktion på fødevarekrisen 2007-2008.....	5
Kinas landbrugshandelspolitik	7
Konklusion	8
Genmodificerede fødevarer i Kina.....	9
Dokumentarprogrammer om fødevaresikkerhed i Danmark.....	12
Korte nyheder.....	13
Kinesiske myndigheders inspektion af fiskemelsproducenter	13
Dødsstraf for at skade fødevaresikkerheden i Kina.....	13
Kinesisk-Afrikansk landbrugssamarbejde	14
Kina ligger anti-dumping afgifter på amerikanske kyllingeprodukter	15

Kinesisk landbrug og de internationale fødevaremarkeder

De internationale fødevaremarkeder

Verdens samlede kornhøst i efteråret 2010 er på trods af mindre russisk hvedeproduktion end forventet, stadig den største registrerede nogensinde. De internationale fødevaremarkeder har ikke store ubalancer mellem udbud og efterspørgsel. Markedsforholdene er dermed fundamentalt bedre end i 2007-2008, hvor situationen blev betegnet som en fødevarekrise. Situationen på de internationale fødevaremarkeder kan forværres, hvis der kommer flere udbudschok eller hvis regeringer indfører policy der øger usikkerheden for de finansielle aktører på markederne. Handel med produktionskontrakter (futures) er i højere grad end tidligere påvirket af ikke-kommercielle aktører, dvs. aktører der ikke har en reel interesse i produktionen. De ikke-kommercielle aktører er meget fleksible i forhold til prissvingninger, da de ikke har reelle produktionshensyn.

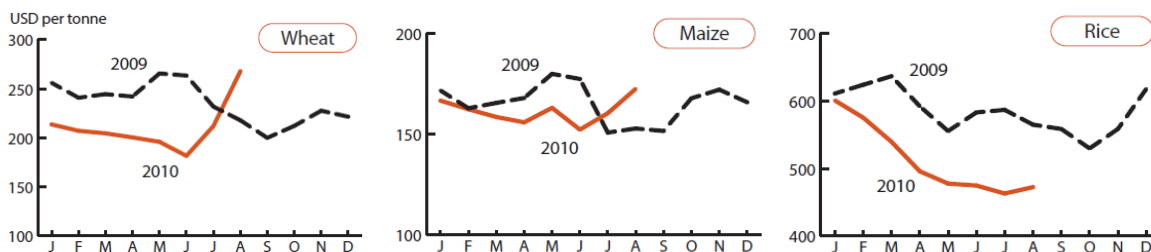
FN's Fødevare- og Landbrugsorganisation (FAO) beskriver den 7. sep. 2010 situationen på de internationale fødevaremarkeder som ustabil, men der er ikke optræk til en ny fødevarekrise. FAO vurderer, at priserne vil forblive ustabile i de kommende år og det internationale samfund derfor er nødt til, at udvikle foranstaltninger mod dette. G20 kunne være det forum hvor der diskuteres metoder til at sikre større stabilitet på markederne.

FAO vurderer at priserne på fødevaremarkederne generelt er blevet mere svingene i et medium tidsperspektiv fordi;

- flere lande i højere grad er blevet afhængighed af producenter af korn fra regionen omkring Sorte havet, hvor høsten fra sæson til sæson varierer meget
- ekstreme vejrtilstande er blevet hyppigere
- varemærkerne i højere grad end tidligere påvirkes af ikke-kommercielle aktører

Priserne på korn er stigende, men stadig kun ca. en tredjedel af da de toppede i 2008. Figuren nedenfor viser priserne på hvede, majs og ris i 2009 og 2010 til og med april. Priserne på ris er indtil videre den eneste som ikke er steget markant siden samme tidspunkt sidste år.

Figur 1: Internationale fødevarepriser på hvede, majs og ris.
(USD pr. ton, månedlige gennemsnit)

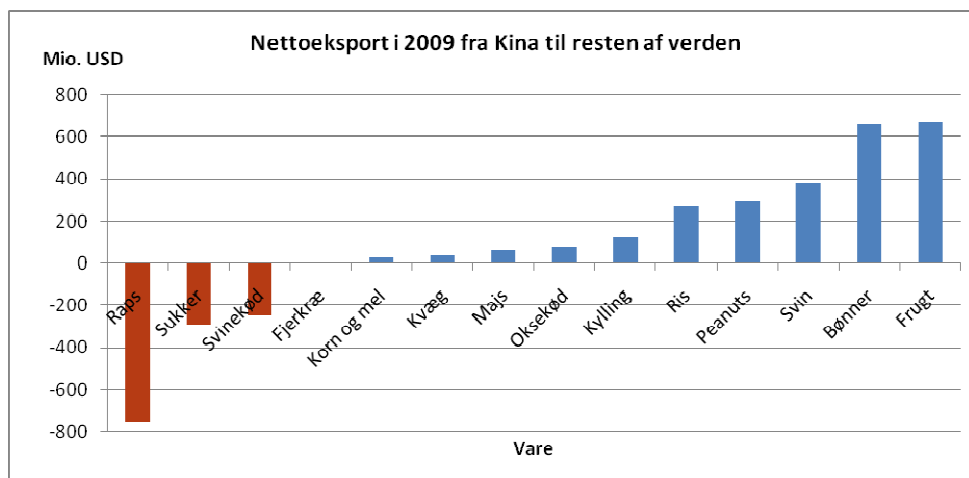
Kilde: FAO, Global cereal demand and supply update, 1. Sep. 2010

FAO mener, reguleringen af markederne skal forbedres for at sikre større gennemsigtighed og sikre at der opretholdes kriselagre på en passende størrelse. De prisstigninger der ses i dag, er ikke skabt af spekulation, men af mindre udbud af korn pga. tørke i Rusland. Spekulation kan øge virkningen af reale chok, men ikke skabe sådanne chok. FAO påpeger at, ikke-kommercielle aktører bringer hårdt tiltrængt kapital ind i fødevaremarkederne, og deres indvirkning på markedet er derfor ikke som udgangspunkt negativ. Det er ikke løsningen at begrænse deres rolle, men man kan stramme reguleringen således at de negative effekter af spekulation undgås, samtidig med markedet gøres mere gennemsigtigt.

Kinas produktion og handel med korn

Kina er 95 pct. selvforsynede i korn, og importerer altså kun ca. 5 pct. Kina definerer korn som hvede, ris, majs og rodknolde. Statistik fra MOA viser, at Kinas samlede kornproduktion var 531 millioner ton (MT) i 2009. Kina importerede 845.000 tons hvede det første halvår af 2010, hvilket er en meget lille del af det forventede samlede hvedeforbrug på 110 MT. Den totale produktion af uforarbejdet ris i Kina var ca. 196 MT i 2009, mens forbruget af forarbejdet ris er estimeret til 134,5 MT. Kina er dermed nettoeksportør af ris og eksporterer ca. 850.000 MT. Kinesisk ris er hovedsagligt af lav kvalitet og eksporteres til afrikanske lande. Import af ris i 2009 var ca. 300.000 MT og var hovedsagligt ris af høj kvalitet fra Thailand.

Største importvare er oliefrø herunder udgør sojabønner langt den største andel. Kina er verdens største importør af sojabønner og forbruger årligt ca. 40 MT, men har stadig en væsentlig indenlandsk produktion på ca. 16 MT. Nettoeksporten af sojabønner er dermed negativ og har en samlet værdi på -21464,193 Mio. USD i 2009. Næststørste landbrugsimportvare er råbomuld med en samlet værdi på -3456,734 Mio. USD i 2009. Kinas største positive nettoeksport sker med grønsager (3984,247 Mio. USD). Figuren nedenfor viser nettoeksport fra Kina til resten af verden i 2009 af andre store landbrugsvarer.

Kilde: China Agricultural Yearbook 2009 + egne beregninger.

Den kinesiske regering påpeger, at det er et stort bidrag til verdens fødevarerforsyningsikkerhed, at Kina er i stand til at brødføde sin egen befolkning bestående af 1.3 milliarder mennesker. For at imødekomme befolkningens stigende fødevarer efterspørgsel offentliggjorde den kinesiske myndighed National Development and Reform Commission (NDRC) i november 2009 en detaljeret plan for, at øge den nationale kornproduktions kapacitet med 50 MT i 2020.

Den generelle indkomststigning både på landet og i byerne vil ændre de kinesiske forbrugeres efterspørgsel efter fødevarer. Når et lands befolkning bliver rigere medfører det sjældent en væsentlig stigning i forbruget af basale fødevarer, som ris, hvede og majs. Derimod sker der en omlægning af fødevarerforbruget i retning af større indhold af animalske fødevarer, dvs. kød, fisk, æg og mælk, hvilket indirekte fører til en stigning i efterspørgslen efter korn og proteinafgrøder som foder i akvakultur- og husdyrproduktionen. I Kina er denne substitution ført til faldende forbrug af hvede både på landet og i byen.

Kornproduktion er dog stadig Kinas vigtigste middel til, at sikre fødevarerforsyningen for hele befolkningen. Den 19. september udtrykte den kinesiske Vicepremierminister Hui Liangyu til et seminar om kornproduktion behovet for støtte til Kinas kornproduktion, for at sikre udbud og fødevarerikkerhed. Kinas største kornproducerende områder skal have støtte, hvilket er meget vigtigt for Kinas samlede fødevarerforsyning og landbrugsmæssige udvikling. Han opfordrer relevante myndigheder til at tilbyde finansiel støtte til disse områder og sikre stadig stigning i landmændenes indkomst. Kinesisk landbrugsproduktion vil blive udfordret ved at møde forbrugernes ændrede efterspørgsel og ønske om bedre kvalitet. Viceministeren mener at, for at møde disse udfordringer skal støtten til landbruget forbedres. Det er derfor også nødvendigt at forbedre produktionskapacitet i landbrugssektoren, promoverer landbrugsteknologi og øge hastigheden på landbrugsreformer. Kinesiske myndigheder skal resten af året fokusere på at forbedre styringen af landbrugsproduktionen, samt kriseforebyggelse for at sikre en tilstrækkelig stor efterårshøst, hvilket også er med til at sikre udbud og prisstabilitet på varer som grønsager, kød, fisk, korn og spiseolie. Viceministerens udtalelser er i overensstemmelse med de fundamentale principper i landreformen som blev igangsat 2009.

Det kinesiske landbrugsministerium prioriterer langsigtede investeringer i landbruget, men hvorvidt de regionale myndigheder gennemfører denne politik er mere usikkert. Kinas største fremtidige problem er, at opretholde høj selvforsyningsgrad på en række strategiske fødevarer. På langt sigt bliver dette vanskeligt fordi Kina i forhold til sin voksende befolkning har, begrænset landbrugsjord til rådighed og knappe vandressourcer.

Kinesiske fødevarerpriser

Priserne på hvede, ris og andre landbrugsprodukter er siden 2004 styret af den kinesiske stat ved opretholdelse af minimumspriser ved hjælp af interventioner i markedet. Kina har store nationale lagre af korn, ris, svinekød mv. så staten altid har mulighed for, at stabilisere prisen ved manglende udbud. Størrelsen på de nationale lagre af de enkelte fødevarer er ikke offentliggjort, men de samlede kornlagre i marts 2009 blev i oktober 2009 offentliggjort til 225,4 MT. Ifølge denne offentliggørelse udgør de nationale kornlagre ca. 43 pct. af Kinas samlede kornproduktion i 2008. Den kinesiske regering har desuden som mål, at øge

kapaciteten for lagre med 15 MT i 2011. Da størrelsen på de nationale lagre er ikke offentliggjort, er det vanskeligt at analysere effekterne af en øget lagerkapacitet på markederne.

Den 12. oktober offentliggjorde NDRC, at minimumspriserne på hvid, rød og blandet hvede vil stige i 2011 med hhv. 100, 140 og 140 CNY pr. ton. Det betyder minimumspriserne på hvede ligger mellem 1860-1900 CNY pr. ton. Lokale hvedepriser er allerede højere end minimumspriserne og de nationale minimumspriser i Kina er ofte højere end de internationale fødevarerpriser. Den manglende integration mellem markederne er et direkte resultat af de kinesiske myndigheders protektionistiske policies og mange støtteordninger til landbruget. De høje nationale kornpriser resulterede i, at importeret korn i nogle perioder af 2009 var konkurrencedygtigt i de sydlige kystbyer i Kina.

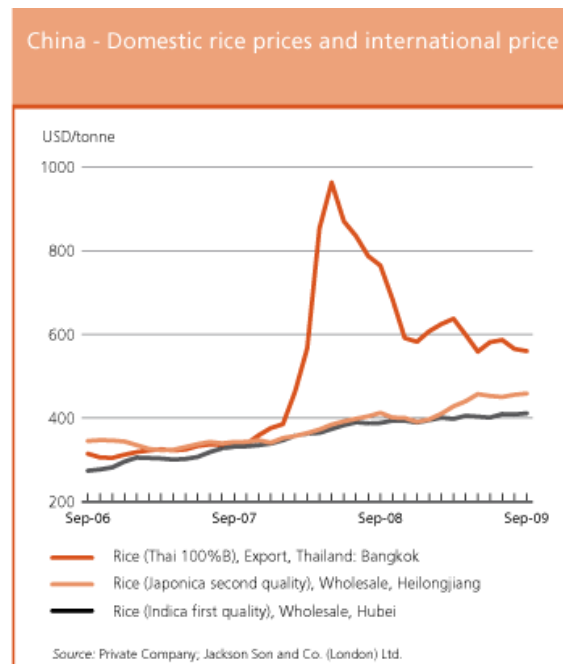
Den kinesiske regering forsøger effektivt, at undgå ustabilitet på de internationale fødevaremarkederne påvirker de indenlandske markeder i Kina. En vurdering af den omvendte effekt; hvor meget Kina påvirker de internationale fødevarerpriser vil kræve en dybere analyse som ikke er foretaget i denne rapport.

Hvorvidt stigende fødevarerpriser skader eller gavner befolkningen, afhænger naturligvis af om man er netto-forbruger eller netto-producent af fødevarer. Mange landmænd i Kina er såkaldte subsistenslandmænd, der kun producerer nok til deres eget forbrug. Høje fødevarerpriser gavner derfor ikke direkte disse landmænd. Det giver derfor enten slet intet eller meget lidt incitament til at øge produktionen. Kinesisk landbrug er generelt ikke egnet til storproduktion, idet hver landmand dyrker et meget lille jordlod og er dermed forhindret i at øge produktionen. Det giver meget få muligheder for at reagere i forhold til svingninger i priserne. Landreformen som indførtes i 2009 frigav landbefolkningens mulighed for at handle med deres rettigheder til jord, hvilket havde til hensigt at øge stordrift i Kina. Udviklingen går imidlertid meget langsomt og er i konstant kamp mod den stigende efterspørgsel på visse fødevarer.

Kinas reaktion på fødevarerkrisen 2007-2008

Selvforsyning i fødevarer afgrøder er af højeste prioritet for den kinesiske regering. De overordnede træk i den kinesiske regerings fødevarerpolitik de seneste år fokuserer på selvforsyning (af ris, hvede og majs), sikre fødevarerforsyning i byerne og øge indkomst for landmænd. På trods af den internationale fødevarerkrise og svære forhold på de globale markeder, opnåede Kina i 2008 rekordstor høst. Kina havde stor succes i, at forhindre høje internationale priser i, at påvirke de indenlandske priser. Fødevarerpriserne i Kina steg generelt kun fra 20-30 pct. fra maj 2006 til maj 2008. Under krisen sørgede den kinesiske regering også for, at omfordele kornlagerne regionalt, så tilstrækkeligt udbud var tilgængeligt over hele landet. Kina undgik dermed voldsomme prisstigninger på de vigtigste afgrøder. Priserne på hvede og majs steg hhv. 17 og 23 pct. i Kina fra 2006-2008, mens verdensmarkedspriserne (US F.o.b No. 2 Hard Red Winter og US Gulf No. 2, Yellow) steg hhv. 51 og 61 pct. i sammenlignelige priser. Ligeledes undgik Kina de voldsomme prisstigninger på ris, som kun steg 10-14 pct. i Kina, mens den internationale referencepris for ris steg 150 pct. i samme periode. Figuren nedenfor viser udviklingen i priserne på 3 typer ris: den internationale referencepris for ris (Thai 100%

B), mens de to andre typer ris er produceret i Kina og solgt på markedet i hhv. Heilongjiang og Hubei.

Kilde: FAO, Crop prospects and Food situation, No. 4 Nov. 2009

En af de få landbrugsvarer i Kina der oplevede voldsomme prisstigninger under fødevarerkrise var svinekød. Kina har i mange år været både den største producent og det største marked for svinekød i verden. Svinekødspriserne nåede i 2007/2008 et ekstraordinært højt niveau. Prisstigningerne i Kina skyldes ikke den globale fødevarerkrise, men et indenlandsk sygdomsudbrud samt et jordskælv der kombineret fik priserne til at stige. Den kinesiske regering begyndte derfor, at opfordre til yderligere svineproduktion, og satte programmer i gang for at øge denne. Dette resulterede i at antallet af svin voksede fra ca. 420 millioner i 2008 til ca. 480 millioner i dag.

Prisstabilitet har altid været vigtigt for den kinesiske regering og da de internationale priser steg i 2007-2008, reagerede den kinesiske regering ved at øge statslig intervention i markedet, for at øge kornproduktionen, opretholde det indenlandske udbud og stabilisere indenlandske priser. Kina stoppede desuden al eksport af ris under fødevarerkrise, dette var et midlertidigt instrument for at sikre nationalt forbrug. Siden 1980'erne har Kina promoveret eksport af fødevarer ved eksportsubsidier i form af reduceret moms på udvalgte eksportlandbrugsvarer. I december 2007 fjernede den kinesiske regering denne støtte (13 pct. momsnedslag) til hvede, paddy ris, forarbejdet ris, andet korn og sojabønner. Herefter indførte de midlertidige eksportskatter og eksportlicenser for korn. Handlen med ris er et meget snævert marked, og sådanne eksportstop påvirker de internationale priser. Ris var den fødevarer der oplevede de højeste prisstigninger. Kinas eksport kom i december 2009 på niveau med før krisen. Minimumspriserne for hvede blev ikke reguleret fra 2004-2007, men i 2008 blev de forøget for,

at stimulere kinesisk hvedeproduktion. I 2009 blev både ris- og hvedeminimumsprisen forøget med hhv. 15 og 16 pct. Samlet set blev de ikke-prisrelaterede støtteordninger fra 2007 til 2008 fordoblet. Målt per hektar blev landbruget støttet med 51 USD i 2006 og 166 USD per hektar i 2008.

Der er enighed om at fødevarekrisen i 2007-2008 skyldes en kombination af flere faktorer der skabte store ubalancer mellem udbud og efterspørgsel, kombineret med usikkerhed på de internationale markeder for fødevarer. Stigende efterspørgsel fra Kina og Indien er blevet nævnt som medvirkende årsag til fødevarekrisen. I det omfang den stigende velstand har bidraget til væksten i efterspørgslen efter korn, skal det sandsynligvis ses som en længerevarende trend og ikke en faktor som alene kan forklare den pludselige stigning i priserne. Kinas og Indiens stigende velstand har medført øget forbrug af animalske produkter, hvilket også indirekte kan påvirke kornpriserne. Men hvis det var tilfældet burde det kunne observeres i landenes nettoimport af foder- og proteinafgrøder, hvilket ikke steg i den periode. Den kinesiske efterspørgsel har muligvis været med til at presse prisen på soja, men kan ikke direkte forklare prisstigninger på majs eller hvede. Det er vanskeligere, at vurdere den indirekte afsmittende effekt som en højere pris på soja kan have på de andre afgrødemarkeder.

Kinas landbrugshandelspolitik

Da Kina blev optaget i WTO i 2001 reducerede regeringen kontrollen med landbrugshandlen, idet en række bestemmelser i WTO krævede dette. I overensstemmelse med WTO's regler blev ikke-tarifere importrestriktioner omlagt til tarifere. Generelt blev importtarifferne på landbrugsvarer gennemsnitlig nedsat fra 31 pct. til ca. 15 pct. Det generelle importtarifniveau på landbrugsprodukter var i 2009 og i 2010 på 15,8 pct. Desuden blev de statsejede handelsselskabers monopol begrænset og nogle eksportsubsidier fjernet. Kina har eksportkvoter på udvalgte landbrugsvarer, men disse er ikke offentliggjort eller gennemskuelige.

Ved optagelsen i WTO indførte man et kvotesystem til at styre landets hvedeimport. Staten kontrollerer 90 pct. af kvoten, mens de resterende 10 pct. af kvoten bliver delt ud til private importører. Import af hvede steg i 2009-2010, på trods af det kun var den private sektor der udnyttede at importere hvede var konkurrencedygtigt. Importeret hvede er af langt højere kvalitet end kinesisk produceret. Kina skifter mellem at være nettoimportør og nettoeksportør af korn. Handlen afhænger af den kinesiske stats eksportsubsidier og skattereduktioner, i det prisene på korn ofte er højere i Kina end på de internationale markeder. For at kinesisk korn kan være konkurrencedygtigt på de internationale markeder kræver det derfor eksportstøtte. Den kinesiske eksport hænger ikke sammen med størrelsen på høsten, fordi staten opkøber store mængder korn til nationale lagre hvert år. Det er derfor svært at forudsige kinesisk handel med korn.

De kinesiske myndigheder kontrollerer handlen på mange landbrugsvarer, men mest udbredt på korn, sukker, gødning og kød gennem statsejede handelsselskaber import/eksport kvoter, eksportskatter, midlertidige toldreduktioner, veterinære og sanitære regler.

Tabellen nedenfor viser størrelsen på importkvoten for hvede, majs, ris, bomuld og sukker. Statslige handelsselskaber har råderet over hovedparten af kvoterne, med undtagelse af bomuld.

Import indenfor kvoten pålægges en minimal importtarif på 1 pct. Import udenfor kvoten pålægges til gengæld store importtariffer. Sojabønner er siden 2006 ikke længere underlagt kvote og har siden 2007 haft en importtarif på 9,8 pct.

Tabel 1: Udvalgte landbrugsprodukter og handelspolitiske instrumenter i Kina.

Produkt	Kvote (1000 MT)	Statslige handelsselskabers andel af kvoten (Pct.)	Importtarif indenfor kvoten (Pct.)	Importtarif uden for kvoten (Pct.)
Hvede	9636	90	1	68
Majs	7200	60	1	50
Ris (korte)	2660	50	1	50
Ris (lange)	2660	50	1	
Bomuld	894	33	1	Variabel tarif
Sukker	1945	70	15	50

Kilde: USDA Grain report number CH10008, januar 2010 + USDA Economic Research Service

Denne form for handelspolitik er med til, at begrænse importen af landbrugsvarer og i kombination med opretholdelse af minimumspriser og sikre en stor indenlandsk landbrugsproduktion i Kina. Det er ikke offentliggjort hvor meget det koster den kinesiske stat at opretholde et sådant system. Den samlede støtte til landbruget, landdistrikter og landmænd er opgjort til 725,3 milliarder CNY i 2009. Siden slutningen af 1990'erne har den kinesiske regerings støtte til landmændene steget, og ligger nu nogenlunde stabilt rundt 9 pct. om året. Producentstøtten er opgjort efter OECD's mål for "Producer support Estimates" (PSE) hvilket beskriver hvor stor en årlig procentdel af landmændenes samlede indkomst der er overført fra forbrugere og skatteydere. Den kinesiske regering har offentliggjort, at der samlet vil allokeres 813,3 milliarder CNY til landbruget og landbrugsdistrikterne i 2010. Denne støtte omfatter støtte til landmændenes input, så som såsæd, gødning, brændstof og landbrugsmaskiner.

Konklusion

Landbrugssektoren er vigtigt for den kinesiske økonomi, idet produktionen udgør næsten 15 pct. af BNP og sektoren skaber over 40 pct. af alle arbejdspladser i landet. Produktivitet pr. enhed jord er generelt høj, mens arbejdsproduktiviteten i landbruget er relativt lav. Kina er verdens største kvantitative producent og forbruger af en række landbrugsvarer. På trods af Kinas store landbrugsproduktion er landets handel med fødevarer relativt begrænset. Kina er selvforsynende indenfor de fleste fødevarer og ønsker at forblive det. Den kinesiske landbrugshandelspolitik og landbrugsstøtteordningerne i Kina er udformet således, at dette kan lade sig gøre. At Kina kun importerer ca. 5 pct. af sine fødevarer afgrøder vidner om effektive og vidtrækkende landbrugsstøtteordninger. På trods af den protektioniske handelspolitik er Kina stadig verdens største importør af sojabønner og bomuld, og verdens største eksportør af majs, frugt og grønsager. Til gengæld er markederne for hvede og ris nærmest isoleret for omverdenen og dermed svingningerne på de internationale markeder.

De internationale fødevaremarkeder har været ustabile siden fødevarerkrise i 2008, og forventes at forblive det. Fødevaremarkeder bliver generelt beskrevet som uelastiske, idet både

udbud og efterspørgsel er relativt stabilt og ikke påvirkes af små prisændringer. Men de ikke-kommercielle aktører er meget fleksible, da de ingen produktionshensyn har og derfor er de internationale fødevaremarkeder de seneste år kommet til, at ligne de finansielle markeder mere og mere. Præcis som andre værdipapirer, kan produktionskontrakter bydes op til niveau hvor de ingen sammenhæng har med den reelle fremtidige produktionsværdi.

Kina oplevede ikke de samme prisstigninger under fødevarekrisen i 2007-2008 hvilket er et resultat af landets protektioniske landbrugshandelspolitik. Det kinesiske system sikrer en stor indenlandsk fødevareproduktion og landmænd sikres en højere indkomst vha. minimumspriser og andre direkte støtteordninger. Landets import og dermed konkurrence fra billigere eller bedre produkter begrænses effektivt vha. importkvoter og tariffer.

Formentlig begrænses eksport af ris, hvede og majs til en vis grad, men eksportskatterne er ikke offentliggjort. Under krisen i 2008 stoppede den kinesiske regering for al eksport af ris og har dermed bevist at landet kan påvirke de internationale fødevarepriser voldsomt. Til gengæld oplevede Kina ikke de samme voldsomme prisstigninger på ris som resten af verden. På langt sigt vil systemet være ekstremt kostbart, at opretholde og hvis Kinas afhængighed af importerede fødevarer stiger, vil det være i landets interesse, at nedsætte importtariffer og fjerne importkvoter. Udviklingen af det kinesiske landbrug går langsomt, og det er derfor usikkert hvorvidt landets egen produktion kan imødekomme befolkningens ændrede forbrug. Kina vil sandsynligvis komme til, at importere mere kød og evt. fisk i fremtiden for, at imødekomme befolkningens stigende efterspørgsel.

I forhold til de internationale fødevaremarkeder er Kinas landbrugshandelspolitik og landbrugsstøtteordninger med, at forvride samhandlen. Kina kan i kraft af sin store kvantitative landbrugsproduktion og store efterspørgsel påvirke de internationale fødevaremarkeder, hvilket også blev set i 2007 da de kinesiske svinepriser steg voldsomt, og Kina dermed opkøbte mere svinekød end tidligere, denne stigende efterspørgsel fik de internationale priser til at stige.

Arbejdet gennem WTO med, at liberalisere handlen med fødevarer er som bekendt gået i stå ved sidste forhandlingsrunde i Doha. Kina er en af de afgørende aktører i denne sammenhæng. Kinas indenrigspolitiske hensyn og ønsket om, at være selvforsynende er svære, at kombinere med WTO's målsætning om fri handel og vil derfor fortsat repræsentere en begrænsning i liberalisering af verdensmarkedet.

Genmodificerede fødevarer i Kina

De kinesiske myndigheder har de seneste år givet tilladelse til dyrkning af flere genmodificerede (GM) afgrøder. Kina ønsker, at være selvforsynende af fødevarer, hvilket er en udfordring med stigende fødevarer efterspørgsel og på længere sigt mindre dyrkelig jord. Desuden skaber den stigende efterspørgsel efter bioenergi, konkurrence om udnyttelsen af den dyrkelige jord. Kina ser GM afgrøder som en del af løsningen på fremtidens udfordringer.

Hele 7 statslige myndigheder, hvor Landbrugsministeriet (MOA) har hovedansvaret, regulerer fødevarer sikkerheden i forbindelse med bioteknologi. Derudover bistås de nationale

myndigheder af et eksperthold kaldet The national Biosafety Committee (NBC) på 74 personer fra andre ministerier, researchinstitutter og universiteter.

De kinesiske myndigheders lovgivning omkring bioteknologi herunder GMO bliver løbende opdateret for, at følge med den hastige udvikling på området. I 2009 blev nye nationale guidelines for ansøgning om GM produktion offentliggjort. For at få tilladelse til, at dyrke en GM afgrøde, skal en række tests og certificeringer gennemføres. Den endelige godkendelse sker af NBC, hvorefter MOA udsteder sikkerhedscertifikat. Hele processen tager flere år.

GM afgrøder af bomuld, majs og ris udgør tilsammen meget store fremtidsmuligheder for Kina. Det skyldes at disse 3 afgrøder er strategisk vigtige i produktionen af henholdsvis fiber, foder og fødevarer til mennesker. Majs er den vigtigste afgrøde til dyrefoder, mens ris er den centrale ingrediens, som brødføder halvdelen af verdens befolkning.

Tabellen nedenfor viser en oversigt over de godkendte GM afgrøder i Kina offentliggjort af MOA, samt hvilket udviklingsstadium afgrøden befinder sig på. Halvdelen af afgrøderne er kommercielle, 8 afgrøder er på såkaldt regulatorisk stadium, hvor de ikke har fået endelig godkendelse af myndighederne, mens 6 er stadig under udvikling. Flertallet af afgrøderne på udviklingsstadiet har endnu ikke en specifik egenskab offentliggjort.

Af de 17 listede GM afgrøder er ris, den afgrøde der forskes mest i. I august 2009 fik landbrugsuniversitetet Hua-zhong i provinsen Hubei, som er førende indenfor forskning i GM ris, lov til at udvikle to typer GM ris. Tilladelsen til at dyrke GM ris gælder kun til forskning og afgrøderne er stadig under myndighedernes undersøgelser.

Tabel 2: Godkendte GM afgrøder i Kina (status september 2009)

GM afgrøde	Udviklings-stadie	Udvikler	Produkt-navn	Gener	Egenskaber	Unik identifikation
Sojabønne	Kommerciel og regulatorisk	n/a (Kina)	n/a	Gna	Insektresistens	n/a
Majs	Regulatorisk	n/a	n/a	Cry1A	Insektresistens	n/a
Majs	Regulatorisk	n/a (Kina)	n/a	n/a	Afgrødesammen-sætning (højere lysin indhold)	n/a
Majs	Regulatorisk	n/a (Kina)	n/a	n/a	Afgrødesammen-sætning (højere lysin indhold)	n/a
Bomuld	Kommerciel	CAAS Kina)	SGK321	Cry1A + CpTI	Insektresistens (overfor lepidopterans)	n/a
Bomuld	Kommerciel	CAAS Kina)	GK19	Cry1Ab-Cry1Ac	Insektresistens (overfor lepidopterans)	n/a
Ris	Kommerciel og regulatorisk	n/a (Kina)	n/a	KMD1	Insektresistens	n/a
Ris	Kommerciel og regulatorisk	n/a (Kina)	n/a	Xa21	Sygdomsresistens (overfor bladskimmel)	n/a
Ris	Kommerciel og regulatorisk	n/a (Kina)	n/a	Bt63	Insektresistens	n/a
Ris	Avanceret R&D	n/a (Kina)	n/a	Bar68-1	Tolerans overfor sprøjtemiddel	n/a
Kartoffel	Regulatorisk og avanceret R&D	n/a (Kina)	n/a	n/a	n/a	n/a
Papaja	Kommerciel	n/a	n/a	n/a	Virusresistens	n/a
Sød peber	Kommerciel	n/a	n/a	n/a	Virusresistens	n/a
Tomat	Kommerciel	n/a	n/a	n/a	Virusresistens	n/a
Tomat	Kommerciel	n/a (Kina)	n/a	n/a	Afgrøde-forandring (længere hængetid)	n/a
Hvede	Avanceret R&D	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Chili	Avanceret R&D	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Peanuts	Avanceret R&D	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Kål	Avanceret R&D	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Kilde: European Union Joint Research Centre. "Growing Number of Genetically Modified Crops Worldwide Could Disrupt International Trade," September 2009.

Greenpeace har på en pressekonference den 20. juli beskrevet hvordan lagerhuse i provinsen Hubei opbevarer GM ris. Greenpeace mener, at have bevist at GM ris også sælges på lokale markeder i provinsen. De lokale myndigheder i Hubei afviser beskyldningerne. EU finder jævnligt spor af BT 63 Rice og andre GM-strains i importerede fødevarer fra Kina.

I Hubei plantes mere end en million hektar af ris hvert år. De seneste år har provinsen flere gange været mistænkt for at producere GM ris. Siden begyndelsen af dette år har myndighederne i Hubei ført kontrol og lavet inspektioner. EU-kommissionen har fornyeligt rejst spørgsmålet om GM ris overfor de kinesiske myndigheder, som indtil videre afviser en inspektion fra EU.

I de seneste år har den kinesiske regering givet flere penge til forskningen i GMO, og der er langt over 100 laboratorier i Kina, som forsker i GM afgrøder og genteknologi mht. dyr og mennesker. Der investeres i forskning af GM afgrøder for mere end 200 millioner USD årligt i Kina.

GM ris vurderes, at kunne indbringe 4 milliarder USD om året ved en gennemsnitlig udbyttetigning på 8 pct. Desuden vurderes det, at GM ris kan medføre en reduktion i anvendelse af insektsprøjtemiddel på 80 pct., svarende til 17 kg/hektar på de 30 millioner hektar landbrugsjord der dyrkes med ris. Det anslås, at 75 pct. af alt ris i Kina er befængt med rice-borer pesten, som GM ris kan kontrollere. Kina producerer årligt 178 tons uafskallet ris og beskæftiger ca. 110 millioner husstande.

Den kinesiske lovgivning kræver undersøgelser, sikkerhedsgodkendelser og certificeringer, før GM afgrøder burde nå forbrugerne, men der er altså usikkerhed om hvorvidt myndighederne kan håndhæve disse krav.

Ambassaden følger jævnlige med i udviklingen omkring spredningen af GM fødevarer i Kina og lovgivningen indenfor området.

Dokumentarprogrammer om fødevarer i Danmark

I slutningen af juni og begyndelsen af juli 2010 sendte Shanghai TV, tre dokumentarudsendelser af hver 30 minutters varighed om dansk landbrug og fødevarerproduktion. Udsendelserne er lavet på initiativ af Den Danske Ambassade i Beijing og Nordjysk Repræsentationskontor i Beijing, produceret af Shanghai TV og støttet af det danske Udenrigsministerium med public diplomacy midler.

Udsendelserne faldt sammen med flere aktiviteter for fremme af danske fødevarer og fødevarer i Shanghai sidst i august 2010, hvor også den danske Fødevareminister besøgte Shanghai.

Således har udsendelserne haft det formål, at skabe opmærksomhed om dansk fødevarerproduktion inden de konkrete eksportfremmeaktiviteter og bilaterale møder fandt sted i Shanghai.

I de tre dokumentarprogrammer om den danske landbrugssektor viser Shanghai TV, hvordan dansk landbrug er et højteknologisk erhverv, hvor produktionen sker med stort hensyn til fødevarer i sikkerhed, miljø og dyrevelfærd.

Det vises bl.a. detaljeret hvor og hvordan kontrol af kvalitet i svinekødsproduktion og mælkeproduktion finder sted. Desuden beskrives den danske smiley-ordning. Programmerne fremstår som dels oplysende omkring generelle fødevarer i sikkerhedsproblemer og mulige løsninger heraf, samt en promovering af de danske virksomheder der optræder i programmerne og generelle principper indenfor dansk landbrug.

Programmerne fokuserer på den teknologiske udvikling der har været indenfor landbrugssektoren i Danmark, på de rammebetingelser landmænd har samt på befolkningens og myndigheders krav om fødevarer af høj kvalitet.

Udsendelsen beskriver hvordan økologi er udbredt i den danske landbrugssektor og danske forbrugere efterspørger økologiske produkter. Andelen af økologisk produktion af den samlede landbrugsproduktion er langt større i Danmark end i Kina, men det kinesiske marked er stærkt ekspanderende. Efterspørgslen efter økologiske produkter i Kina forventes, at stige samtidig med den generelle indkomst stigning i landet, der øger forbrugernes fokus på sundhed og fødevarer sikkerhed.

Seerne får en gennemført positiv fremstilling af dansk landbrug, hvor etik, miljø, økologi og dyrevelfærd er i højsæde.

Korte nyheder

Kinesiske myndigheders inspektion af fiskemelsproducenter

Kinesiske fødevarerkontrollanter inspicerede i september 2010 fem fiskemels- og fiskefoderproducenter i Danmark. Besøget var et resultat af Fødevareministerens besøg i Kina august 2010 og et års forhandlinger vedr. fiskemelshandel mellem Danmark og Kina.

Inspektionen havde til formål, at give de kinesiske myndigheder mulighed for, at kontrollere fødevarer sikkerheden på de danske fabrikker. De kinesiske inspektører udarbejder i øjeblikket en rapport, som forventes offentliggjort i november 2010. Hvis fabrikkerne bliver godkendt til eksport, opdaterer AQSIQ og den danske Fødevarestyrelse certifikater og eksport kan indledes.

Dødsstraf for at skade fødevarer sikkerheden i Kina

I September 2010 offentliggjorde 4 kinesiske myndigheder, the Supreme People's Court, the Supreme People's Procuratorate, the Ministry of Public Security and the Ministry of Justice, cirkulære om kommende lovgivning indenfor fødevarer sikkerhed. Straffen for at skade fødevarer sikkerheden skal hæves markant, ulovligheder skal ligefrem kunne resultere i dødsstraf.

De kinesiske domstole skal overveje lovovertræderens subjektive skyld, kriminelle metoder og negative effekter af deres handlinger på markeder ved udmåelse af straf. Gentagne overtrædelser som resulterer i alvorlige skader på mennesker eller overtrædelser ved storskala salg, skal straffes ekstra hårdt.

Cirkulæret påpegede at der også vil blive slået hårdere ned på statslige myndigheder der tager imod bestikkelse. Myndigheder er involveret i fødevarer sikkerhedsskandaler vil ikke blive undtaget straf.

Der er ikke tale om en ændring af Food Safety Law, men en skærpelse af straffen for overtrædelse af lovgivningen.

Kina er i de seneste år blevet ramt af flere skandaler indenfor fødevarer, størst af hvilke var melamin-skandalen i 2008, hvor 300.000 blev forgiftet og 6 spædbørn mistede livet. Årsagen var at melamin, der kan forårsage nyresten, blev tilsat mælken, for at forhøje proteinindholdet og dermed skjule at mælken blev tilsat vand.

I august 2010 mistænkes mælkepulver for at indeholde hormoner, som forstyrrede pigespædbørns vækst.

I december 2009 dukkede melamin forgiftet mælk endnu engang op på markedet. Selv om 3 personer fra Shaanxi Jinqiao Dairy Company på det tidspunkt blev anholdt, betød dette ikke enden for det forgiftede mælk. I januar blev endnu tre firmaer sigtet for, at sælge forgiftede produkter i hhv. Hebei, Liaoning og Shandong provinserne. Senest er der i juli måned i år fundet rester af melamin i fødevarer i Kina.

Melaminsagen står ikke alene, og i februar 2010 blev en betydelig mængde vignabønner fra den sydlige provins, Hainan, konfiskeret, da den indeholdt for store niveauer af pesticiden Isocarbophos. Dette betød at adskillige tons vignabønner blev destrueret, samt at mange provinser i Kina stoppede med import af vignabønner fra Hainan.

I marts måned 2010 kom endnu en sag frem i lyset, nemlig den udbredte brug af det såkaldte ”swill oil”. Denne olie er yderst usund, da mange af affaldsstofferne ikke er blevet sorteret ud af den, og er ulovlig over hele Kina. Det er estimeret at omkring 10 pct. af spise-olien, der bliver brugt i Kina er af denne type.

Disse fødevarerproblemer er blot et udvalg af de større sager, som Kina har været vidne til i de sidste måneder. Dette – især den genopståede melamin sag - og foregående problemer har også ført til, at Kina i februar oprettede et fødevarerkommission bestående af tre vice-premierministre samt et antal ministre fra de ansvarlige ministerier.

Kinesisk-Afrikansk landbrugssamarbejde

Den 12. August blev det 10. kinesisk-afrikanske landbrugsforum afholdt med deltagelse af Vicepremierminister Hui Liangyu.

Kina er villig til at dele sin viden om landbrug med andre lande. Kina har 6 pct. af verdens ferskvand og 9 pct. af verdens dyrkbare jord, men brødføder ca. 20 pct. af verdens samlede befolkning.

Vice Premier Hui Liangyu beskrev udfordringer for fremtiden:

- Befolkningsvækst
- Begrænsede ressourcer – land og vand
- Globale klimaforandringer
- Biomasse energi udvikling
- Global fødevarer sikkerhed

Kina er verdens største udviklingsland, er fødevarerikkerhed er et langsigtet problem for Kina. Afrika er det kontinent med flest udviklingslande, og oplever en seriøs fødevaremangel, de fleste områder har brug for fødevareindhjælp.

At opnå fødevarerikkerhed, udvikle landbruget, sikre økonomisk og social stabilitet er en fælles opgave for afrikanske lande.

Den kinesiske regering vil aktivt støtte landbrugsforskning, uddannelse og forsøg og demonstrationer i Afrika. Handel og godt samarbejde mellem virksomheder, samt investeringer i landbruget i Afrika er et middel til at udveksle informationer. Kina har bidraget med en række praktiske landbrugsteknologier i Afrika, samt demonstrationer af udstyr og promovering af human ressourcer. Samarbejdet mellem Kina og Afrika er gensidigt fordelagtigt og ikke blot nødhjælp.

Kina ser stort potentiale indenfor landbrug hos de afrikanske lande. De afrikanske lande har store mængder landbrugsjord, mens Kina har kapital til at investere i det. Kina anvender altså de afrikanske lande til, at lave produktionssamarbejde for at kompensere for landets egen mangel på landbrugsjord. Kinesisk-Afrikansk samarbejde kaldes for en Syd-Syd model, idet to udviklingslande gensidigt drager nytte af hinanden.

Kina ligger anti-dumping afgifter på amerikanske kyllingeprodukter

Den 26. september 2010 offentliggøre det kinesiske Ministry of Commerce, at der vil indføres anti-dumping afgifter på kyllingeprodukter på op til 53,4 pct. Afgifterne trådte i kraft den 27. september og vil være effektive i 5 år.

Ministeriet forklarer at dumping af amerikanske kyllingeprodukter har skadet den indenlandske produktion signifikant. Ministeriet påstår at produktionen af hvidfejret slagtekyllinger i USA modtager statsstøtte på mellem 4 og 30,3 pct. og derfor vil blive pålagt en tilsvarende importafgift.

Dumping er ikke i strid med WTO's regler for international handel. Ligeledes er importafgifter der neutraliserer prisforskellen skabt af nationale støtteordninger tilladt.

Jacob Ærenlund
Statskonsulent

Research:
Sandra Heirung
Praktikant

Den Danske Ambassade, Beijing